

Члан 5.

У члану 40. став 1. у уводној реченици број »8.000« замјењује се бројем »250.000«.

У ставу 2. број »500« замјењује се бројем »25.000«.

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у »Службеном листу СРБИХ«.

351

На основу члана 97. став 2. Закона о Извршном вијећу Скупштине Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине (»Службени лист СРБИХ«, бр. 33/78, 13/82 и 12/84) и тачке 7а. Одлуке о одређивању највишег нивоа цијена нафте и нафтних деривата (»Службени лист СФРЈ«, бр. 26/86 и 39/86), Извршно вијеће Скупштине Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ

О УСМЈЕРАВАЊУ СРЕДСТАВА НАКНАДЕ ЗА ПУТЕВЕ ЗА ПОВЛАЧЕЊЕ ИНОСТРАНИХ КРЕДИТА ЗА РАЗВОЈ МАГИСТРАЛНИХ ПУТЕВА

I

Средства накнаде за путеве образоване из цијене моторних бензина, у складу са тачком 7а. Одлуке о одређивању највишег нивоа цијена нафте и нафтних деривата, користеће се за повлачење иностраних кредита међународних финансијских организација за развој магистралних путева.

II

Служба друштвеног књиговодства у Социјалистичкој Републици Босни и Херцеговини вршиће пражњење средстава из претходне тачке у корист Самоуправне интересне заједнице за магистралне путеве Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Заједница).

III

Заједница је дужна да примљена средства употреби за повлачење иностраних кредита међународних финансијских организација.

IV

Заједница је дужна да Републичком секретаријату за финансије достави документацију на основу које је извршено повлачење иностраних кредита за што су коришћена средства по основу ове одлуке.

V

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у »Службеном листу СРБИХ«.

И. В. број 159
6. новембра 1986. године
Сарајево

Председник
Извршног вијећа,
Јосип Ловреновић, с. р.

352

На основу члана 174. и члана 236. став 1. тачка 6. Закона о здравственој заштити (»Службени лист СРБИХ«, број 18/86) Републички комитет за здравство и социјалну заштиту, доноси

ПРАВИЛНИК

О ДОПУНИ ПРАВИЛНИКА О СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈИ ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА И ЗДРАВСТВЕНИХ САРАДНИКА

Члан 1.

У Правилнику о специјализацији здравствених радника и здравствених сарадника (»Службени лист СРБИХ«, број 27/86) иза члана 42. додаје се нови члан 42а, који гласи:

»Члан 42а.

Одредба члана 11. овог правилника примјењиваће се од 1. јануара 1988. године.«.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у »Службеном листу СРБИХ«.

Број 04-154-386/86 Председник
12. новембра 1986. године Републичког комитета за
Сарајево здравство и социјалну заштиту,

Момир Мациновић, с. р.

353

На основу члана 97. став 3. Закона о заштити на раду — Пречишћени текст (»Службени лист СРБИХ«, број 31/84), председник Републичког комитета за рад и запошљавање, у споразуму са председником Републичког комитета за здравство и социјалну заштиту, доноси

ПРАВИЛНИК

О ПРУЖАЊУ ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДА И ОБОЉЕЊА РАДНИКА НА РАДУ

I — ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописује се поступак пружања прве помоћи, организовање службе спасавача и потребна средства и опрема за пружање прве помоћи у случају повреда и обољења радника на раду односно спасавача у основној и другој организацији удруженог рада, радној заједници, уговорној организацији удруженог рада, земљорадничкој и другој задрузи и другим облицима удруживања рада и средстава (у даљем тексту: основна организација) и код радних људи који самостално обављају дјелатност личним радом средствима у својини грађана, грађанских правних лица и грађана, ако се користе допунским радом других лица (у даљем тексту: послодавац)

Под повредама и обољењима на раду у смислу овог правилника, сматрају се повреде и обољења радника до којих је дошло на раду или у вези са радом.

Члан 2.

Повријеђеном и обољелом раднику мора благовремено пружити прва помоћ.

Основни
жни су уп
прве помоћ

Пружан
ника обављ
савременим

Радници
ним задаци
бити обучен
моћ у случа

Након п
обољелом р
цинска пом

Ако се
обезбиједи
ста, поврије
организациј
ствену дјела
ганизација),
жање прве

II — ПОСТ
ЗБОГ

Повреда:
сматрају се:
чашења и у
лежишта и
тине; оштећ
лина и луж
повреде мек

1) Ране

Ако за п
писано, прва

1. одстра
шавовима са

2. зауста

3. покри
ње завојем;

4. ставља
с обзиром н

опште стање

Код отво
моћ обухват

1. поступ

2. покрие
тазе и завиј

же заустави
ју, потребно

штити директ

Код отво
прва помоћ

1. поступ

2. покрив
тазе, завијањ
еријала кој
пластична ф
који се учвр

Основна организација односно послодавац дужни су упознати раднике са поступком пружања прве помоћи.

Члан 3.

Пружање прве помоћи у смислу овог правилника обављају оспособљени радници у складу са савременим методама пружања прве помоћи.

Члан 4.

Радници који раде на пословима односно радним задацима са посебним условима рада морају бити обучени да могу сами себи пружити прву помоћ у случају повреде на раду или обољења.

Члан 5.

Након пружања прве помоћи, повријеђеном или обољелом раднику мора се пружити хитна медицинска помоћ.

Ако се повријеђеном или обољелом раднику не обезбиди хитна медицинска помоћ на лицу мјеста, повријеђени или обољели радник упућује се у организацију удруженог рада која обавља здравствену дјелатност (у даљем тексту: здравствена организација), у пратњи лица оспособљеног за пружање прве помоћи.

II — ПОСТУПАК ПРУЖАЊА ПРВЕ ПОМОЋИ ЗБОГ ПОВРЕДА НА РАДУ

Члан 6.

Повредама на раду у смислу овог правилника сматрају се: ране; оштећења кости (преломи, ишчашења и уганућа); крварење из носа, уха, зубног лежишта и уста; повреде ока; потрес мозга; опекотине; оштећења проузрокована дјеловањем киселина и лужина; смрзнућа и смрзотине (опсежније повреде меких ткива).

1) Ране

Члан 7.

Ако за поједине врсте рана није другачије прописано, прва помоћ обухвата:

1. одстрањивање одјеће или обуће резањем по шавовима са дијела тијела на коме је рана;
2. заустављање крварења;
3. покривање ране стерилном газом и превивање завојем;
4. стављање повријеђеног у правилан положај с обзиром на врсту, величину и локацију ране и опште стање повријеђеног.

Код отворене (вањске) ране на врату, прва помоћ обухвата:

1. поступке из тач. 1. и 2. предходног става;
2. покривање ране са више слојева стерилне газе и завијање завојем, а ако се крварење не може зауставити притиском прста на доводну артерију, потребно је учинити тампонаду ране или извршити директни притисак прстом у саму рану.

Код отворене (вањске) ране на грудном кошу, прва помоћ обухвата:

1. поступке из става 1. тач. 1. и 2. овог члана;
2. покривање ране са више слојева стерилне газе, завијање завојем и стављање преко тога материјала који не пропушта зрак (гумено платно, пластична фолија, широке траке фластера и сл.) који се учврсти завојем.

Код затворене (унутрашње) ране на грудном кошу, прва помоћ се састоји у постављању повријеђеног у полусједећи положај и транспорту у том положају на лијечење у здравствену организацију.

Код ране у трбуху са испалим органима из трбушне шупљине, прва помоћ обухвата:

1. поступке из става 1. тач. 1. и 2. овог члана;
2. завијање стерилном газом испалих органа из трбушне шупљине и њихово полагање на неповријеђени дио трбушног зида, а не враћање у трбушну шупљину.

Приликом пружања прве помоћи не смије се:

1. чистити површина ране нити угрушана крв са рубова ране;
2. одстрањивати страна тијела која се налазе на рани;
3. додиривати рана прстима или другим предметима;
4. испирати рана текућином, посипати прашком или мазати машћу.

Приликом пружања прве помоћи код ране на грудном кошу повријеђеном се не смије давати прва помоћ прописана за нагли престанак дисања ручном (индиректним) методом, него методом уста на уста или уста на нос.

Приликом пружања прве помоћи код повреде носа, језика, вилице и горњих дисајних путева повријеђеном се не смије давати прва помоћ прописана за нагли престанак дисања методом директног упухивања зрака у плућа.

Члан 8.

Поступак из претходног члана примјењује се на мјесту на ком је настала рана, без помицања повријеђеног осим код ране на врату и код рана (отворених и затворених) на грудном кошу, када се повријеђени претходно поставља у полусједећи положај.

Члан 9.

Код ампултацијских повреда крварење се зауставља подвезивањем непосредно изнад ампултације без обзира на његову јачину.

Заустављање осталих крварења из ране обухвата:

1. притисак прстом на крвну жилу која у рану доводи крв;
2. постављање компресивног завоја на повријеђену крвну жилу односно рану;
3. подизање екстремитета на коме је рана, осим ако је преломљен или ако повријеђени има унутарње крварење;
4. директни притисак на рану код крварења која се наведеним поступцима не могу зауставити (на примјер ране у подручју бедра или врата).

Члан 10.

Одрезани или отргнути дио тијела повријеђеног треба поставити у чисту непромочиву врећницу, по могућности са ледом, и заједно са повријеђеним упутити у здравствену организацију.

Ради пружања хитне медицинске помоћи, повријеђени радник ће се упутити у здравствену организацију нарочито: код ране на глави — у сједећем или лежећем положају; код ране на врату — у сједећем положају уз придржавање главе; код ране на грудном кошу — у полусједећем положају; код ране на трбуху — у лежећем положају са повишеним узглављем и полусавијеним ногама у кољену.

тачка 6.
и лист
здрав-

ИЗАЦИ-
ВСТВЕ-

зствених
ени лист
се нови

јењива-

дана од
"БиХ".

к
жета за
алну за-

ћ, с. р.
шшшшш

заштити
и лист
ког ко-
са пред-
ство и

ЧАЈУ
РАДУ

ак пру-
спасава-
ње прве
ника на
ој орга-
уговор-
дничкој
живања
органи-
ю обав-
у сво-
грађана
лица (у

у смислу
обољења
вези са

ора се

2) Оштећења кости

Члан 11.

Прва помоћ код оштећења кости (преломи, ишчашења и уганућа), ако за поједине врсте оштећења није друкчије одређено, обухвата:

1. одстрањивање одјеће и обуће резањем по шавовима са дијела тијела на коме је оштећење кости само у случају када је отворени лом и када крвари;

2. имобилизација дијела тијела на коме је оштећење кости на одговарајући начин (члан 13. овог Правилника);

3. осигурање језика од упадања у грло код прелома виличне кости.

Приликом пружања прве помоћи код оштећења кости не смије се вршити намјештање костију.

Приликом пружања прве помоћи код оштећења кости грудног коша и оштећења краљезнице и кости руку, повријеђеном се не смије давати прва помоћ за нагли престанак дисања ручном (индиректном) методом.

Члан 12.

Поступак из претходног члана примјењује се на мјесту на коме је настало оштећење кости, без помицања повријеђеног осим у случајевима када је дошло до:

1. оштећења зглоба кољена и скочног зглоба, када се повријеђени претходно поставља у лежећи положај на равну тврду подлогу;

2. прелома ребара, када се повријеђени претходно поставља у сједећи положај;

3. прелома виличне кости, када се повријеђени претходно поставља у лежећи положај са лицем према доле или у сједећи положај са главом нагнутом према напријед;

4. прелома карличне кости, када се повријеђени претходно полаже на даску у лежећи положај на леђима, са савијеним кољенима и постављеним јастуком испод и између кољена;

5. повреда костију врата, када се повријеђени претходно поставља у сједећи положај;

6. повреда костију грудног коша када се повријеђени поставља у полусједећи положај;

7. повреда кичме, када се повријеђени претходно полаже на даску у лежећи положај на леђа, а под слабински и вратни прегиб кичме поставља се јастук.

Члан 13.

Повријеђене кости и зглобови имобилизирају се у затеченом положају.

Код имобилизације дијелова тијела примјењују се одговарајући поступци оvisно о врсти оштећења — кости или зглоба, и то:

1. код прелома кости лубање — постављање првог завоја на главу;

2. код прелома вилице — имобилизација вилице троуглом марамом постављеном под браду и везивањем крајева мараме на тјемени главе;

3. код прелома кључне кости — имобилизација рамена помоћу троуглих марама;

4. код прелома лопатице — везивање руке уз грудни кош;

5. код прелома надлактице — имобилизација руке помоћу удлаге и полагање руке у троуглу мараму везану око врата или везивање руке уз грудни кош;

6. код прелома подлактице — имобилизација подлактице помоћу удлаге и полагање руке у троуглу мараму везану око врата;

7. код повреде зглоба лакта — имобилизација у положају у којем је затечен;

8. код повреде ручног зглоба и кости шаке — имобилизација шаке помоћу удлаге постављене од врха прстију до лакта у полузатвореном положају шаке и полагање руке у троуглу мараму везану око врата;

9. код прелома наткољенице — имобилизација наткољенице помоћу три удлаге, постављањем једне од врха прстију ноге испод стопала и пете до бедра, друге с унутрашње стране ноге од руба стопала до препоне и треће с вањске стране ноге од руба стопала до пазуха;

10. код прелома поткољенице — имобилизација поткољенице помоћу три удлаге, постављањем једне тако да захвати пету све до половине наткољенице и друге двије једнаке дужине с унутрашње и вањске стране ноге од руба стопала до половине наткољенице;

11. код повреде зглоба кољена — имобилизација кољена помоћу удлаге у положају у којем је затечен;

12. код повреде кости скочног зглоба — имобилизација помоћу једне удлаге постављене од пете до испод кољена и друге од врха прстију ноге до кољена;

13. код прелома ребара — имобилизација грудног коша постављањем завоја око грудног коша или омотавањем грудног коша љепљивом траком, при најдубљем издисању повријеђеног;

14. код прелома карличне кости — имобилизација доњег дијела тијела повријеђеног омотавањем уз даску на коју је повријеђени положен;

15. код повреде кичме — имобилизација читавог тијела омотавањем уз даску на коју је повријеђени положен.

Ради пружања хитне медицинске помоћи, повријеђени радник не се усутити у здравствену организацију нарочито: код прелома вилице, ако је повријеђени у несвијести — у стабилном лежећем положају; код прелома вратног пршљена или оштећења кичме — у лежећем положају на тврдој равној подлози уз учвршћење цијелог тијела; код оштећења кости грудног коша — у полусједећем положају; код прелома костију руку — у сједећем или лежећем положају уз имобилизацију; код прелома карлице — у лежећем положају уз имобилизацију; код прелома костију ногу, повреде кољеног зглоба и скочног зглоба — у лежећем положају уз имобилизацију.

3) Крварење из носа, уха, зубног лежишта и уста.

Члан 14.

Код крварења из носа прва помоћ обухвата:

1. постављање повријеђеног у сједећи положај са главом нагнутом напријед;

2. постављање хладне облоге на потиљак повријеђеног;

3. притискање носница повријеђеног испод коштаног дијела носа три до пет минута.

Повријеђеном се не смије испирати крв из носница.

Члан 15.

Код крварења из уха прва помоћ обухвата покривање уха стерилном газом, а преко тога постављање завоја.

Повријеђеном се не смије испирати крв из уха.

Члан 16.

Код крварења из зубног лежишта прва помоћ обухвата:

1. стављање стерилног тампона у шупљину зуба;
2. постављање повријеђеног у лежећи положај. Приликом пружања прве помоћи повријеђеном се не смију испирати уста.

Члан 17.

Код крварења из уста прва помоћ обухвата постављање повријеђеног у сједећи положај са главом нагнутом напријед уз дисање кроз нос.

Повријеђеном се не смије испитати крв из уста нити давати лијекови који се узимају гутањем.

4. Повреда ока

Члан 18.

Код повреде ока прва помоћ обухвата:

1. постављање повријеђеног у сједећи положај са главом нагнутом према напрат;
2. испирање ока чистом хладном водом ако је повреда настала дјеловањем киселине или лужине или ако се у оку налази страном тијело које се испирањем може одстранити;
3. покривање ока стерилном газом и стављањем завоја ако се страном тијело није могло одстранити испирањем ока или ако је ткиво предњег дијела ока оштећено.

Приликом пружања прве помоћи не смије се:

а) за одстрањивање страног тијела у оку користити никакво средство осим млаке воде;

б) у око стављати лијекови.

5) Потрес мозга

Члан 19.

Код потреса мозга прва помоћ обухвата:

1. постављање повријеђеног у стабилни бочни положај;
2. осигурање и контрола пролаза зрака кроз дишачне путеве повријеђеног.

6) Опекотине

Члан 20.

Код опекотина насталих дјеловањем високе температуре на тијело прва помоћ обухвата:

1. не скидати одјећу до коначне обраде опекотине;
2. стављање опеченог дијела тијела под млаз чисте хладне воде или урањање у хладну чисту воду до престанка бола, а најмање 10 минута, ако је опекотина на завршним дијеловима руке или ноге;
3. покривање оштећеног дијела тијела стерилном газом и завијање завојем, осим ако је опекотина на лицу;
4. ако се опекотина налази на руци или ноzi, имобилизација руке или ноге на начин прописан за имобилизацију у случају оштећења кости (члан 13. овог правилника);
5. затријавање повријеђеног топлим покривачем;
6. давање повријеђеном да пије безалкохолне напите.

Ако је запаљена одјећа прилијепљена на опекотину прва помоћ обухвата:

а) омотавање повријеђеног влажном тканином преко одјеће;

б) поступак из тач. 4. до 6. претходног става.

Приликом пружања прве помоћи не смију се бушити мјехури на кожи, нити на опекотину стављати лијекови, масти и уља.

7) Оштећења проузрокована дјеловањем киселина или лужина

Члан 21.

Код оштећења проузрокованих дјеловањем киселина или лужина прва помоћ обухвата:

1. одстрањивање са повријеђеног одјеће поливане киселином или лужином;
2. чишћење дијела тијела;
3. ако је киселином или лужином поливано око — испирање ока чистом водом или физиолошким раствором;
4. ако је киселина или лужина унесена у уста или нос — испирање уста или носа водом или раствором натријевог бикарбоната;
5. ако је киселином поливен други дио тијела — испирање тог дијела тијела водом или разријеђеним лужнатим раствором (натријев бикарбонат, алкална минерална вода, млијеко);
6. ако је лужином поливен други дио тијела — испирање тог дијела тијела водом и разријеђеним киселим раствором (лимунов сок, разријеђена сирћетна киселина);
7. покривање оштећеног дијела тијела стерилном газом и завијање завојем;
8. давање одговарајућег лијека ако је оштећење настало:

а) гутањем киселине — разријеђен лужнат раствор (алкална минерална вода, млијеко),

б) гутањем лужине — разријеђен кили раствор (лимунов сок, разријеђена сирћетна киселина и млијеко као универзални антидот).

Приликом пружања прве помоћи за оштећења настала гутањем киселине или лужине не смију се дати средства за испирање желуца нити пити раствор натријевог бикарбоната.

8) Смрзнућа и смрзотине

Члан 22.

Код смрзнућа и смрзотина прва помоћ обухвата:

1. преношење повријеђеног у простор са температуром зрака од око 15°C;
 2. скидање с повријеђеног влажне или смрзнуте одјеће и обуће;
 3. затријавање оштећеног дијела тијела млаком купком, осим ако су на кожи настали мјехури;
 4. покривање оштећеног дијела тијела стерилном газом и завијање завојем који не смије бити стегнут;
 5. ако је оштећена рука или нога, имобилизацију руке или ноге на начин прописан за имобилизацију у случају оштећења кости (члан 13. овог правилника);
 6. затријавање повријеђеног топлим покривачем и лаганом масажом неопштећених дијелова тијела;
 7. давање повријеђеном топлих безалкохолних напитака;
 8. примјена вјештачког дисања, ако је повријеђени у неосвијести и не дише.
- Приликом пружања прве помоћи не смију се бушити мјехури на кожи, масирати ни додиривати

оштећени дијелови тијела нити давати повријеђеном алкохолна пића.

III — ПОСТУПАК ПРУЖАЊА ПРВЕ ПОМОЋИ ЗБОГ БОЛЕСТИ НА РАДУ

Члан 23.

Болестима на раду, у смислу овог правилника, сматрају се: тровање, топлотни удар и сунчаница, удар електричном струјом и громом, болест декомпресије, оштећења проузрокована јонизирајућим зрачењем, утапање, нагли престанак дисања, нагли престанак рада срца, шок, гушење, напад епилепсије, несвестица, тровање храном и ујед отровних кукаца и змија.

1) Тровања

Члан 24.

Прва помоћ код тровања проузрокованих дјеловањем хлора, амонијака, флуороводоничне киселине, азотних оксида, фосгена, озона, угљенмоноксида, метана, угљендиоксида, сумпорводоника, цијановодоника, цијанида, органских растварача (хомолози бензена и бензина), етилног алкохола, метилног алкохола, етиленгликола, метилхлорида (и слични халогенирани угљеноводонични), аминок и нитро деривата бензена, угљендисулфида, органохлорних инсектицида, органофосфорних инсектицида и карбамата, параквата и тетраетилолова, обухвата:

1. изношење затрованог из околине у којој је настало тровање (затворена просторија) на свјеж зрак, а лица која пружају помоћ морају имати личну заштитну опрему;

2. примјену вјештачког дисања, ако затровани не дише;

3. скидање одјеће и обуће натопљене отровном текућином;

4. испирање очију чистом водом, ако су очи оштећене дјеловањем етилног алкохола, метилног алкохола, органохлорних инсектицида и тетраетилоловом;

5. испирање очију раствором натријевог бикарбоната, ако су очи оштећене дјеловањем угљендисулфида, органофосфорних инсектицида или карбамата;

6. испирање уста текућином или раствором натријевог бикарбоната, ако је тровање изазвано флуороводоничном киселином, органофосфорним инсектицидима или карбаматима;

7. одстрањивање отрова са коже чистом водом или сапуном, ако је тровање изазвано цијановодоником и цијанидима, органским растворима, метилним алкохолном, органофосфорним инсектицидима и карбаматима;

8. одстрањивање отрова са коже чистом водом, а након тога раствором натријевог бикарбоната или млијеком, или умјесто тога 70% алкохолном, а након тога раствором натријевог сулфата, ако је тровање изазвано раствором хлора или флуороводоничном киселином;

9. одстрањивање отрова са коже парафинским уљем, а затим чистом водом и сапуном, ако је тровање изазвано аминок или нитро дериватима бензена и тетраетилоловом;

10. давање затрованом одговарајућег лијека, и то:

а) текућине за испирање желуца (топла слана вода или раствор натријевог бикарбоната), ако је

тровање изазвано гутањем органохлорних или органофосфорних инсектицида и карбамата, само ако је затровани при свијести;

б) инхалација састојака три до четири ампуле амилнитрита, ако је тровање изазвано цијановодоником или цијанидима;

ц) топлот млијека, натријевог бикарбоната, ако је тровање изазвано етилним алкохолном,

д) обичне земље, дијатомејске земље (гутати са водом) ако је тровање изазвано гутањем параквата;

е) текућине за испирање желуца (топла слана вода или раствор натријевог бикарбоната), или 100 милилитара 10% етилног алкохола, или 25 милилитара јаког алкохолног пића, разријеђеног у води у односу 1:4, ако је тровање изазвано метилним алкохолном или етиленгликолом;

г) средства за неутрализацију (100 милилитара парафинског уља или двије велике кашике активног угљена — карбоанамалис), ако је тровање изазвано гутањем органских раствора (хомолози бензена или бензина);

х) примјена вјештачког дисања, ако затровани престане дисати због дјеловања хлора, амонијака, флуороводоничне киселине, азотних оксида, фосгена, озона, цијановодоника и цијанида, етилног алкохола, метилног алкохола, метил хлорида и сличних халогенираних угљеноводоника, органохлорних инсектицида, тетраетилолова;

и) давање кисеоника и осигурање потпуног мировања у случају тровања угљенмоноксидом, сумпорводоником, органским растварачима, аминок или нитро дериватима бензена, угљендисулфидом, органофосфорним инсектицидима или карбаматима, хлором, амонијаком, азотним оксидима, фосгеном, озоном и тетраетилоловом.

Приликом пружања прве помоћи код тровања проузрокованих:

а) аминок или нитро дериватима бензена не смије се затрованом давати алкохолна пића, млијеко или рицинусово уље;

б) хлором, азотним оксидима, фосгеном или озоном, ако обољели престане дисати, врши се вјештачко дисање уста на уста или уста на нос, а не притиском на грудни кош.

Прије вјештачког дисања усна шупљина мора се ослободити од слузи и страног садржаја.

У случају тровања проузрокованих хемијским спојевима који нису наведени у ставу 1. овог члана примјењују се поступци из става 1. тач. 1. и 3. овог члана, а затровани радник се што хитније упућује у здравствену организацију ради пружања хитне медицинске помоћи.

2) Топлотни удар и сунчаница

Члан 25.

Код топлотног удара и сунчаница прва помоћ обухвата:

1. пренос обољелог на хладније мјесто са струјањем зрака и постављање у лежећи положај;

2. расхлађивање обољелог скидањем одјеће, полијевањем или урањањем у хладну воду, или хлађењем вентилатором и постављањем хладне облоге на главу и прса;

3. лагану масажу коже.

Код
моћ обу

1. и

2. г

мину

3. в

ца уз п

ду подл

4. н

и даван

Код
подвр

притис

мори за

5) 0

Код
зрачењ

1. од

случају

2. ис

раствора

диоакти

3. ст

ране кон

Код

1. пр

пљеник

мијени

2. ски

3. пр

станка ре

4. ако

де она се

ног преку

утопљени

Не см

лудне по

Код в
хвата:

1. пол

ћи полож

2. рас

љелог;

3. одст

ји се нал

4. дава

клатог дик

3) Удар електричном струјом и громом

Члан 26.

Код удара електричне струје и прома прва помоћ обухвата:

1. искључење унесрећеног из струјног круга;
2. примјену вјештачког дисања, најкасније пет минута последице удара електричне струје;
3. вањску масажу срца при престанку рада срца уз полагање обољелог у лежећи положај на тврду подлогу;
4. након повратка свијести, загријавање тијела и давање освјежавајућег напитка;

4) Болест декомпресије

Члан 27.

Код болести декомпресије прва помоћ обухвата подвргавање обољелог повећаном атмосферском притиску и његову постепену декомпресију у којој се декомпресију.

5) Оштећења проузрокована јонизирајућим зрачењем

Члан 28.

Код оштећења проузрокованих јонизирајућим зрачењем прва помоћ обухвата:

1. одрстрањивање са обољелог одјеће и обуће у случају контаминације радиоактивном прашином;
2. испирање коже великим количинама воде или раствора сапунице ако је кожа контаминирана радиоактивном прашином, а није оштећена;
3. стављање стерилне газе и завијање завојем ране контаминираних радиоактивним зрачењем;

6) Утапање

Члан 29.

Код утапања прва помоћ обухвата:

1. при спашавању утопљеника из воде, ако утопљеник не дише, обухватити га око груди и примијенити вјештачко дисање уста на нос;
 2. скидање одјеће са утопљеника;
 3. примјену вјештачког дисања, а у случају престанка рада срца и вањску масажу срца;
 4. ако је утопљеник прогутао већу количину воде она се може избацити пребацавањем унесрећеног преко кољена или притиском руку на трбух утопљеника који се постави у бочни положај.
- Не смије се губити драгоцијено вријеме за узалудне покушаје избацавања воде из плућа.

7) Нагли престанак дисања

Члан 30.

Код наглог престанка дисања прва помоћ обухвата:

1. полагање обољелог на равну подлогу у лежећи положај на леђа, са главом забаченом унатраг;
2. раскопчавање одјеће која стеже тијело обољелог;
3. одстрањивање секрета и других садржаја који се налазе у дисајним путевима;
4. давање вјештачког дисања све до појаве спонтаног дисања или предаје болесника здравственој

организацији примјеном једне од директних метода: »уста на уста«, »уста на нос« или ручне методе »Холгер-Ниелсон«, осим ако је за односну повреду или болест забрањена одређена метода вјештачког дисања.

8) Нагли престанак рада срца

Члан 31.

Код наглог престанка рада срца прва помоћ обухвата:

1. полагање обољелог на тврду равну подлогу у лежећи положај на леђа;
2. вањску масажу срца у комбинацији са вјештачким дисањем све док срце не почне кучати нормалним ритмом односно док се не појаве сигурни знаци смрти.

9) Шок

Члан 32.

Код стања шока прва помоћ обухвата:

1. полагање обољелог у лежећи положај на леђа, без јастука, уз подизање ногу ако је изражено бледило лица;
2. осигурање потпуног мировања обољелог;
3. загријавање тијела обољелог покривачима;
4. давање обољелом топлих безалкохолних напитака (осим код истовремене повреде трбушних органа).

10) Гушење

Члан 33.

Код гушења прва помоћ обухвата:

1. одстрањивање крви и других страних тијела из уста;
2. постављање унесрећеног у одговарајући положај, и то:
 - а) ако је у несвијести — у стабилни бочни положај са главом забаченом наатраг, а ако због повреде не смије бити у таквом положају — у лежећи положај на трбух;
 - б) ако је при свијести — у сједећи положај са главом ослоњеном на дланове и лактовима ослоњеним на кољена.

Код гушења проузрокованог залагањем хране прва помоћ обухвата избацавање залагаја хране из дисајног пута наглим и снажним притиском горњег дијела трбуха повријеђеног према грудном кошу.

11) Напад епилепсије

Члан 34.

Код напада епилепсије прва помоћ обухвата:

1. полагање обољелог у лежећи положај на леђа са главом постављеном на мекано узглавље;
2. лагано придржавање екстремитета обољелог ради спречавања да се због трзања не повриједи;
3. откопчавање одјеће око врата;
4. одстрањивање страних тијела из усне шупљине и постављање без насилног растварања чељус меканог предмета између зуби;
5. давање обољелом освјежавајућег безалкохолног напитка, након повратка свијести.

12) Несвјестица

Члан 35.

Код несвјестица прва помоћ обухвата:

1. изношење обољелог на свјежи зрак и постављање у бојни положај са главом ниже од ногу;
2. олабањивање одјеће у дијелу који стеже тијело;
3. расхлађивање лица и прса обољелог хладном водом;
4. давање обољелом освјежавајућег безалкохолног напитака, након повратка свјести.

13) Тровање храном

Члан 36.

Код тровања храном прва помоћ обухвата:

1. уклањање отровне хране изазивањем повраћања;
 2. осигурање мировања затрованог.
- Повраћање се не смије изазивати, ако је затрована у несвјести или је прогутао неку нагризајућу супстанцу.

14) Ујед отровних кукаца и змија

Члан 37.

При уједу отровних кукаца прва помоћ обухвата:

1. мјесто уједа или убода премазати амонијаком, затим раохладити облогом алкохола или раствора натријевог бикарбоната или кухињске соли у води;
2. околина уједа или убода намазати неком анти-америјском масти.

Члан 38.

Код уједа отровних змија прва помоћ обухвата:

1. стезање траком екстремитета 10 цм изнад мјеста уједа змије без прекривања артеријског крвотока, а повеску треба попуштати сваких 15 до 20 минута у трајању од једне минуте и премјештати је сваки пут 5 цм више;
2. имобилизацију екстремитета;
3. осигурање мировања уједеног;
4. давање уједеном да пије довољно течности.

Уједеном се не смије допустити да узима алкохолно пиће.

IV — ОРГАНИЗОВАЊЕ СЛУЖБЕ СПАСАВАЊА

Члан 39.

У основној организацији са повећаном опасношћу од експлозије, пожара, појаве отровних плинова, обрушавања и поплаве, при изградњи тунела, брана и мостова као и других штетних утицаја мора се организовати служба спасавања.

Организација и потребна опрема за рад службе спасавања утврђује се самоуправним општим актом основне организације у зависности од врсте опасности, концентрације објеката у којим се могу појавити опасности и штетности, броја угрожених радника и других околности које проистичу из дјелатности основне организације.

1) Просторија за спасавање

Члан 40.

Основна организација из става 1. претходног члана мора обезбиједити одговарајућу просторију за спасавање.

Просторија за спасавање мора бити пространа, сува, освјетљена, обезбијеђена од пожара и заштићена од прашине.

Просторија за спасавање служи за смјештај одговарајуће опреме и као зборно мјесто службе за спасавање приликом вјежби и у случају узбуне.

Члан 41.

Просторија за спасавање треба да буде смјештена у близини угрожених објеката.

На улазним вратима просторије за спасавање треба поставити уочљив и ноћу освјетљен натпис: »Просторија за спасавање«.

Када се просторија за спасавање не користи, улазна врата морају бити закључана, а кључеви смјештени у сандучићу са стакленим прозором поред самих врата. Резервни кључеви морају се налазити код руководиоца службе и старјешине јединице за спасавање.

Члан 42.

У просторијама за спасавање мора бити на видном мјесту истакнут списак чланова службе спасавања са адресом стана и бројем телефона, упутство за рад службе спасавања са графичким приказом сигнала за повезивање њених чланова, број телефона општинског секретаријата за унутрашње послове и списак инвентара просторије.

Члан 43.

У просторијама из претходног члана изолациони апарати морају бити смјештени на погодном мјесту и заштићени од прашине и сунца.

Ормари у којим су смјештени изолациони апарати не смију бити закључани.

Изолациони апарати, уоници и маске морају бити означени бројевима.

Неупотребљиви изолациони апарати и њихови дијелови уклањају се на одговарајуће мјесто.

Члан 44.

Служба за спасавање, по правилу, треба да има сљедећу опрему:

1. одређени број изолационих апарата за дисање (у даљем тексту: изолациони апарат) са потпуном опремом (боца са кисеоником или ваздухом, упијачима CO_2 и др) у исправном и стално употребљивом стању, са потребним бројем резервних дијелова и резервном опремом за сваки изолациони апарат, уређај за испитивање непропусности и исправности изолационих апарата и уређаја за дезинфекцију усника, маске и изолационих апарата;
2. најмање двије електричне акумулаторске овјетилке (батерије) више него што има изолационих апарата;
3. најмање два ревиватора (пулмотора) или инхалатор са кисеоником;
4. уређаје за микроклиматика и друга мјерења односно прецизну вагу за мјерење исправности упијача CO_2 ;
5. потребне уређаје, алат, прибор и материјал за хитне интервенције спасавања;

6. индикатор за испитивање гасова, нарочито угљенмоноксида, хлора, фосгена, угљендиоксида, угљеноводоника, сумповодоника и других опровних и загушљивих гасова;

7. потребан број торби са санитарским материјалом за пружање прве помоћи;

8. одређен број заштитних маски, али не мањи од броја изолационих апарата;

9. одговарајућа средства за споразумијевање (телефон, појачало, воки-токи и др.) за вријеме док траје акција спасавања.

Служба спасавања не може користити изолационе апарате који не испуњавају услове прописане југословенским стандардима.

Члан 45.

У основној организацији угроженој од експлозивних гасова или пожара, служба за спасавање мора имати најмање пет изолационих апарата.

Служба за спасавање треба да има исти тип изолационих апарата, а уколико ти апарати нису истог типа, чланови службе за спасавање морају бити обучени да се служе свим типовима апарата са којим служба располаже.

Члан 46.

У изолационим кисеоничним апаратима смију се употребљавати само упијачи CO_2 . Упијачи CO_2 морају имати атест произвођача и подлијежу редовној техничкој контроли према упутству произвођача.

Контрола исправности упијача CO_2 испитује се вагањем на прецизној ваги најмање једанпут у шест мјесеци.

Члан 47.

Боце са кисеоником испитују се у складу са прописима донесеним на основу закона.

Боце из претходног става пуне се кисеоником под притиском од 145 до 200 бара, а хемијска чистота кисеоника мора да износи најмање 98%.

Чистота кисеоника из претходног става проверава се хемијском анализом узимањем узорака из сваке двадесете боце ако квалитет кисеоника произвођач не докаже посебном исправом (потврда или атест).

Боце са кисеоником не смију бити упрљане уљем, мазином од графита и уља, као и другим масноћама.

Дијелови уређаја за претакане кисеоника и вертикали на боцама за кисеоник подмазују се мјесавином глицерина и воде у односу 1:4. Забрањено је подмазивање тих дијелова уљем.

Члан 48.

Изолациони апарати и њихови дијелови морају се прегледати и испитивати најмање једанпут мјесечно односно прије и послјиде сваке употребе.

Притисак кисеоника у боцама изолационих апарата мора се испитати најмање једанпут мјесечно.

Члан 49.

Самоуправним општим актом основне организације одређује се стручно лице које ће прегледати, испитивати и одржавати у исправном стању изолационе апарате, уређаје и остали прибор и опрему за спасавање.

Повремену контролу прегледа, испитивања и одржавања изолационих апарата, уређаја, прибора и опреме из претходног става врши руководилац службе спасавања, односно друго стручно лице које одреди основна организација.

Употребљавани изолациони апарати, прије смјештаја у просторију за спасавање морају се добро очистити и припремити за наредну употребу.

У просторијама за спасавање мора се најмање два пута годишње извршити детаљан преглед и испитивање осталих припадајућих уређаја и опреме.

Члан 50.

О резултатима прегледа и испитивања изолационих апарата, њихових дијелова и осталих уређаја и опреме за спасавање води се евиденција према врсти апарата, уређаја и опреме.

2) Јединица за спасавање

Члан 51.

Самоуправним општим актом основне организације утврђује се организација службе спасавања, у зависности од врсте опасности, од броја и локације угрожених објеката, броја запослених радника на угроженим објектима и других околности од утицаја на безбједност радника и имовине.

Службом спасавања руководи руководилац службе за спасавање.

Члан 52.

У оквиру службе спасавања организује се јединица за спасавање.

У јединицу за спасавање радници ступају добровољно, а надзорно-техничко особље по свом положају.

Чланови јединице за спасавање врше послове спасавања поред својих редовних послова односно радних задатака, уз накнаду која се одређује самоуправним општим актом основне организације.

Самоуправним општим актом основне организације може се прописати да спасавање обављају професионални чланови јединице за спасавање.

Члан 53.

Јединицом за спасавање руководи старјешина јединице, а у његовој одсућности његов замјеник, односно лице које одреди старјешина јединице.

Старјешину јединице за спасавање и његовог замјеника одређује основна организација из редова надзорно-техничког особља. Старјешина јединице за спасавање може бити технички руководилац основне организације или погона.

Чланови јединице за спасавање могу бити радници различитих струка и квалификација (ВС, ВШ, СС, ВК и КВ) са најмање једном годишном радном искуства.

Члан 54.

Чланови јединице за спасавање могу бити лица млађа од 45 година, која испуњавају здравствене услове за обављање тих послова.

Чланови јединице за спасавање упућују се на лекарски преглед прије ступања у јединицу за спасавање, најмање једанпут у току године и послјиде сваке теже болести.

Члан 55.

У оквиру службе за спасавање може бити више јединица за спасавање. Јединица за спасавање не може имати мање од 12 чланова.

По правилу, најмање једну трећину чланова јединице за спасавање сачињавају лица која стању у непосредној близини основне организације односно погона у коме је просторија за спасавање.

Чланови јединице за спасавање морају бити равномерно распоређени у овим смјенама рада.

Члан 56.

Јединица за спасавање дијели се на екипе које се састоје од најмање три члана, укључујући ту и вођу екипе и његовог замјеника.

Ако у акцији спасавања учествује само једна екипа, она мора имати најмање пет чланова.

Вођу екипе и његовог замјеника одређује старјешина јединице за спасавање из реда лица која добро познају просторије и постројења у основној организацији односно њеним погонима.

Члан 57.

Руководилац службе за спасавање дужан је нарочито:

1. старати се да јединица за спасавање по свом саставу и броју чланова увијек буде спемна за спасавање;

2. бринути се да се обезбједи потребна залиха резервних дијелова и опреме изолационих апарата и других материјала и опреме у просторији за спасавање;

3. вршити повремену контролу прегледа, испитивања и одржавања исправности изолационих и других апарата и њихових дијелова и друге опреме за спасавање;

4. водити евиденцију о служби за спасавање;

5. старати се о хитном обавјештавању чланова јединице спасавања и надлежних органа у случају потребе за спасавањем људи или материјалних добара односно извођења вјежби.

Члан 58.

Оспособљавање јединице за спасавање врши се путем курсева које организује основна организација.

Општим актом основне организације утврђује се програм теоретске наставе и практичних вјежби, на основу кога се врши обука чланова јединице за спасавање.

Чланови јединице за спасавање полажу испит пред комисијом коју одреди основна организација.

Уколико члан јединице за спасавање из претходног става не положи испит, не може радити у јединици за спасавање.

Члан 59.

Ради систематског навикавања чланова јединице на интервенције спасавања (ослобођења од панике и др), најмање два пута годишње изводе се вјежбе које одговарају озбиљнијем случају удеса.

Најмање једанпут у години даје се знак за узбуну, ради провјеравања приправности јединице за спасавање и исправности опреме.

Члан 60.

Писмена упутства за рад јединице за спасавање издаје технички руководилац основне организације.

Упутства из претходног става морају обухватити: организацију и задатке јединице за спасавање, дужности старјешине и чланова јединице, начин чувања, руковања и испитивања изолационих апарата, вршење обуке и вјежби, као и поступак спасавања (интервенције).

Писмена упутства из претходног става морају се уручити свим члановима јединице за спасавање.

Члан 61.

Чланови јединице за спасавање дужни су одмах доћи у просторије за спасавање чим чују сигнале за узбуну или буду на други начин обавијештени о потреби доласка у просторију за спасавање.

У просторији за спасавање чланови јединице за спасавање узимају изолационе апарате и другу потребну опрему и поступају према наређењу руководиоца службе односно старјешине јединице за спасавање, техничког руководиоца основне организације или погона или другог лица одређеног самоуправним општим актом основне организације.

Члан 62.

О свакој употреби изолационих апарата мора се водити евиденција.

Евиденција из претходног става треба да садржи кратак опис узрока предузетих интервенција, запажања о употреби и функционисању изолационих апарата, о радовима који су извршени у току интервенције и психичком стању чланова јединице за спасавање у току и послје интервенције.

Члан 63.

За сваког члана јединице за спасавање води се посебан картон (малични лист).

Картон (малични лист) чланова јединице за спасавање треба да садржи: име и презиме, дан, мјесец и годину рођења, стручну спрему односно квалификацију, послове односно радне задатке које обавља, функцију у јединици за спасавање, адресу стана, датум посљедњег лекарског прегледа, податке о оспособљености (теоретској настави, практичној вјежби), податке о положеном испиту, учешћу у акцијама спасавања, као и регистарски број изолационог апарата, усника, односно маске која му је додијељена.

Члан 64.

За чланове јединице за спасавање основна организација дужна је обезбједити одговарајућа средства и опрему за личну заштиту на раду (заштитни шлем, заштитне рукавице, заштитну обућу, заштитну одјећу и др.) у зависности од врсте и степена опасности којима су изложени приликом интервенција спасавања.

Средства и опрема из претходног става морају испуњавати услове из прописа донесених на основу закона и југословенског стандарда.

V — СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 65.

На пословима односно радним задацима на којима ради до 20 радника, за пружање прве помоћи морају се обезбједити средства и опрема за пружање прве помоћи, и то:

1. десет стерилних првих завоја;
2. четири калико завоја дужине 5м, а ширине 8 цм;
3. два комада фластерског завоја;
4. четири омота стерилне газе;
5. два омота вате по 25 г.;
6. један пакет вате за облагање удлага;
7. двије троугле мараме и четири сугурносне игле;
8. четири еластична завоја за фиксацију удлага различите величине;
9. четири ватиране удлаге различитих величина за имобилизацију прелома костију (2 комада Крамерових шина по 100 цм и два комада по 50 цм дужине и 10 цм ширине) или одговарајући број пнеуматских удлага;
10. шест комада напрстака од коже у три величине;
11. једна анатомска пинцета;
12. једне маказе обичне и једне за резање завоја са заврнутом главицом;
13. двије бочице 2% дезола, 250 г натријевог бикарбоната (сода бикарбона), 100 г соли, парафинско уље, активни угљен и 500 г 70% алкохола.

На пословима односно радним задацима на којима ради више од 20 радника, на сваких даљњих 50 радника мора се осигурати додатни материјал и опрема за пружање прве помоћи у количинама и врстама зависно од учесталости и врсте повреде на раду.

Члан 66.

Осим материјала и опреме из претходног члана, у организацијама из члана 39. став 1. овог правилника, на пословима односно радним задацима на којима ради 20 радника, за пружање прве помоћи мора се обезбиједити додатни материјал и опрема и то:

1. гдје може доћи до теже повреде и болести, (повреда кичме или карлице, тровања плинovima, топлотни удар, кесонска болест, удар електричном струјом и сл.);

- а) једна носила;
- б) пет комада великих газа за могуће отворене повреде трбуха и грудног коша, велике опекотине, смрзнућа и смрзотине.

2. при ронилачким радовима и радовима у кесонима, једна комора за декомпресију;

3. гдје постоји изложеност хлору, фосгену, азотним оксидима и озону — један апарат са компримираним кисеоником и Амбу респиратор;

4. гдје постоји изложеност цијановоднику и цијанидима;

- а) десет ампула амилнитрита,
- б) пет до десет ампула 25% натријевог дисулфата,
- ц) пет до десет ампула 3% раствора натријевог нитрата.

5. гдје постоји изложеност органофосфорним инсектицидима и карбаматима:

- а) 200 ампула апропин-сулфата 1 мг;
- б) 2% раствора натријева бикарбоната;
- ц) ампуле пралидоксима (реактиватор колинестеразе код отровања органофосфорним сполуцима).

6. гдје постоји изложеност киселинама и лужинама:

- а) 2% раствора калијева бикарбоната,
- б) 2% раствора натријева бикарбоната,
- ц) 3% раствора борне киселине,
- д) раствора натријева сулфата и суспензија магнезијева оксида (изложеног флуороводоничној киселини).

7. гдје постоји могућност уједа отровних кукаца и отровних змија;

- а) амонијак (100 гр);
- б) пет ампула противзмијског серума,
- ц) аниалергичну маст.

На пословима односно радним задацима на којима ради више од 20 радника, за сваких даљњих 50 радника мора се обезбиједити додатни материјал и опрема за пружање прве помоћи у количинама и врстама зависно од учесталости и врсте повреда на раду.

Члан 67.

Након сваке употребе, попуну материјала и опреме за пружање прве помоћи врши одговорни радник одређен самоуправним општим актом основне организације.

VI — ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 68.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје примјена одредаба Правилника о опреми и поступку за пружање прве помоћи о организовању службе спасавања у случају незгоде на раду («Службени лист СФРЈ», број 21/71), које су преузете као одредбе републичког прописа (члан 118. став 1. тачка 29. Закона о заштити на раду).

Члан 69.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у «Службеном листу СРБИЈЕ».

Број 08-17-665
28. октобра 1986. године Републичког комитета за рад и запошљавање,
Сарајево
Предсједник
мр Мато Пачак, с. р.

354

На основу тачке XIV Одлуке о саставу републичког комитета («Службени лист СРБИЈЕ», бр. 41/79; 17/ 83; 25/84 и 35/86), предсједник Републичког комитета за робни промет доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О УТВРЂИВАЊУ ЛИЦА КОЈА СУ ДЕЛЕГИРАНА У РЕПУБЛИЧКИ КОМИТЕТ ЗА РОБНИ ПРОМЕТ

1. Утврђује се да су у Републички комитет за робни промет делегирани од стране органа, организација и заједница и то:
 - 1) Републичког секретаријата за финансије — Гаџић Екрем, савјетник републичког секретара за финансије
 - 2) Републичког комитета за пољопривреду, шумарство и водопривреду — Мишовић Милутин, помоћник предсједника Републичког комитета за пољопривреду, шумарство и водопривреду